

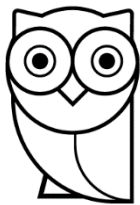
Undervisningsforløb:

Lokalhistoriske kildepakker – Brønshøj og Husum (Boligforhold og levevilkår)

Kildemateriale: Erindring nr. 1003 – Anna Lyngberg-Larsen (periode: 1924-1950), 1995

Uddrag af Anna Lyngberg-Larsens pensionisterindring fra 1995. Her fortæller hun bl.a. om sin barndom og opvækst i huset i Brønshøj, hvor hun har boet hele sit liv og oplevet Brønshøjs udvikling på nærmeste hold.

Find den samlede erindring her: <https://kbharkiv.dk/permalink/post/18-20562>

KØBENHAVNS
STADSARKIV

Anna Lyngberg-Larsen
Bækkeskovvej 8
2700 Brønshøj
31 74 64 93

Jeg er født i 1924. Min mor var lærerinde ved Københavns Kommunes Skolevæsen og min far var ingeniør og ansat i F.L. Smith. Da jeg blev født, boede vi på Fælledvej, men familien flyttede allerede i april 1926 til Brønshøj på grænsen til Vanløse. Jeg har boet i samme hus siden - d.v.s. snart i 70 år, så det vil derfor naturligvis på en måde stå i centrum for mine erindringer.

(1)

I 1925-26 blev der mulighed for at indlægge vand, så huset blev bygget, men uden gas og elektricitet! D.v.s., at der måtte bruges petroleum til belysning og madlavning. Her husker jeg bedst dagligstuelampen, hvor petroleumsbeholderen var skjult i en mørkeblå glasbeholder med hvide figurer. Fra køkkenet husker jeg primussen, som jeg var lidt bange for, og bageovnen, der var sort og meget firkantet med nogle meget skarpe hjørner. Den stod normalt på gulvet i spisekammeret og blev løftet op på apparatbordet, når den skulle bruges. Det blev den et par gange om ugen, når min bedstemor bagte franskbrød og julekage. I køkkenet var der desuden to store petroleumsapparater og et rigtigt komfur til at fyre op i, men det blev dog kun brugt ved særlige lejligheder. Mit særlige forhold til det skyldes nok, at den messingstang, der gik uden om det foroven, var det første, jeg fik lov til at pudse. Herudover var der naturligvis en høkkasse.

(1)

Når man ser området i dag, forestiller man sig ikke de landlige forhold, der var dengang. Flere af familiens venner spurgte direkte mine forældre: "Hvad vil I dog så langt ud på landet for?" Et morsomt eksempel på hvor tyndt området dengang var beboet, har vi i et postkort, som min mor fik på sin fødselsdag, et par måneder efter at vi var flyttet ud. En af familiens venner adresserede det på følgende måde: "Fru MHN, den nye villa ved linie 13s endestation ~~1~~". Endestationen for linie 13 lå dengang omtrent der, hvor Adventskirken ligger i dag.

(2)

Et par andre eksempler viser lidt om, hvor ubebygget der var. Om aftenen gik vi ofte op til vore bedsteforældre, som boede på første sal. Herfra kunne vi i syd se "det røde lys" på Carlsbergbryggerierne i Valby, og vi kunne - når vi så mod nord - se bilerne køre på Frederikssundsvej.

Rugmarken på den anden side af vejen blev snart afløst af en ærtemark og den igen af en brakmark, som så blev bebygget - i hovedsagen i årene 1931-32. I de få år, den var brakmark, gik min far nogle gange derover og hjalp mig med at sætte en drage op, hvad jeg syntes var en meget spændende oplevelse.

Området syd for Godthåbsvej - nu Jyllingevej - lå endnu i nogle år som brakmark. Hertil tog vi børn undertiden "på udflugt". Vi fik en 25-øre af min bedstemor, og for den købte vi småkager og evt. lidt slik. Desuden havde vi en sodavand og fire små glas. Med disse herligheder gik vi over på brakmarken. Her voksede der mange vilde planter - jeg husker især duften af kløver og kamille. Når vi syntes, at vi havde fundet et rigtig godt sted, satte vi os mellem blomsterne og delte sodavanden og småkagerne.

(2)

Nede i vort ene kælderrum hænger der under loftet en lille (ca. 2 l) mørkeblå emaljeret spand med låg. Den husker jeg fra min tidligste barndom, hvor den blev brugt til at hente mælk i; om det var i et egentligt mejeriudsalg eller hos en bager erindrer jeg ikke. Det varede i øvrigt ikke længe, før vi fik mælken bragt hver morgen.

Der var også en fiskemand, som kom kørende en bestemt dag om ugen. Han havde en hestevogn, og jeg fik lov til at give hesten et stykke brød, når der blev handlet.

En dag var den fornøjelse imidlertid forbi; fiskemanden havde fået en ny hest, og den havde en halmvisk ved øret - advarselstegnet om at den ville nappe. Det varede heller ikke længe, før den og vognen blev erstattet af en bil.

Der var i det hele taget flere omvandrede eller omkringkørende handlende i trediverne; f.eks. var der en mand, som kørte med charcuterivarer, og som også kom til en bestemt tid. Når mor eller bedstemor gik ud for at handle med ham, håbede jeg altid, at de ville købe fransk salat og allerhelst frugtsalat.

Mere tilfældigt kom én, der solgte høns og æg, en med grøntsager, en med børster og snøreband og endelig en dame, som solgte uldent undertøj og strømper.

(6)

Vi blev med tiden fire søskende: tre piger og én dreng. Vi legede ude eller inde, alt efter vejr og årstid.

Megen tid gik med vore dukker. Vi legede ofte dukkeskjul. Det foregik på den måde, at én gemte dukker forskellige steder, og så skulle de andre finde dem. Her gik det engang galt med en af dem; det var sommer, og dukkerne blev gemt rundt omkring i haven. En af dem gemte jeg i en dejlig tyk lavendelhæk, som omkantede terrassen. Bedst som mine søstre ledte efter dukkerne, trak et tordenvejr op, det begyndte at regne, og jeg skyndte mig at trække dukkerne frem af deres skjulesteder for at få dem indendørs, men hende i lavendelhækken kunne jeg ikke finde hurtigt nok. Da byen var forbi og jeg i fred og ro kunne genoptage eftersøgningen, var hun der godt nok, men hendes hoved var af papmaché og havde så afgjort ikke haft godt af vandet. Derudover legede vi tit skole eller hospital med dukkerne.

Helt specielt var dukketeateret. Det spillede min far på for os. Først blev kulisser og figurer klæbet op på karton, og derefter skar far dem meget omhyggeligt ud. Jeg holdt af at stå og se på, når min far skar ud, og havde selvfølgelig også lyst til selv at prøve. En aften fik jeg lov. Det gik bogstavelig talt ud over Julie Parsberg fra "Gøngehøvdingen". Jeg var ikke sikker nok med kniven, og Julie mistede en kno.

Da vi blev lidt større, begyndte vi selv at skrive stykker og tegne figurer - den kunstneriske kvalitet skal jeg ikke kommentere - men vi havde nogle dejlige stunder med det. Selve dukketeateret har vi endnu, og det fylder snart 100 år, idet min far fik det til sin 5-årsfødselsdag i 1897. Hans far, som var snedker på Det Kongelige Teater, havde lavet det til ham.

(6-7)